

rak kullanılamaz ve bunların rütbelerini de taşıyamaz. Bu hal ise kısmi de olsa kamu hizmetlerinden bir memnuiyettir,

Ceza Kanununun 20 nci maddesi kamu hizmetlerinden memnuiyeti ve bu cezadan dolayı ne gibi hak ve salâhiyetlerden istifade edilemeyeceğini sırasıyla saymaktadır. Bu maddenin ikinci fıkrasında bir rütbenin taşınmaması da gösterilmiş bulunmaktadır. Yine bu maddenin son fıkrasıyla de hidematı âmmeden memnuiyet cezasının bu hizmetlerden bazılarına hasredildiği ahvali kanunun tâyin edeceği hükmünü kabul etmiştir.

Nispeti askeriyenin kat'ı cezası rütbe taşımayı meneden bir ceza olması dolayısıyla Ceza Kanununun kamu hizmetlerinden yasaklılığa ait 20 nci maddesine dâhil ve kısmi de olsa kamu hizmetlerinden yasaklılık olarak tecelli eder ve bu hal hukuk müessesesi içinde ancak bu isimle vasıflandırılır.

Anayasamızın 12 nci maddesindeki kamu hizmetlerinden yasaklılığın Milletvekilliğine seçilmeye mâni olduğu kabul edilmiştir. Zeki Rıza Sporel ise Mücadeleli Milliyede hizmeti vataniyesini ifaya resmen davet edildiği ve kendisi de muvazzaf baytar subayı olduğu halde bu dâvete icabet etmemiş ve bu sebeple 347 sayılı Kanun gereğince nispeti askeriyesinin kat'ına karar verilmiştir.

Zeki Rıza Sporel'in bu hükümlülüğü Af Kanununun şumulünden dışarıda kalmış olduğundan kendisi kamu hizmetlerinin bir kısmından yasaklıdır. Kendisinin bu durumu ise Milletvekili seçilmeyemâni görüldüğünden tutanağının kabul edilmemesine karar verilmiştir (Cilt : 3 - Sayfa : 2,37:59).

6 Aaralık 1946

İstanbul Milletvekilliğine seçilen Abürrahman Münip Berkan'ın seçim tutanağının reddi hakkında

(Resmî Gazete ile ilânı : 11 . XII . 1946 - Sayı : 6477)

No.

1510

Abrurrahman Münip Berkan'ın, Ragıp paşa gelini Suat Abit vekili sıfatıyla ve diğer arkadaşı Hâmit Nâzım ile birlikte Zonguldak kömür maden ocaklarından dolayı Ragıp Paşazade Şakir ve Cemal aleyhlerine ikame etmiş oldukları dâvada İstanbul Asliye 3 ncü Hukuk Mahkemesinin 340/629 sayılı dosyasında mevcut sulhname gereğince herbirinden 23 er bin liradan 46 bin lira ücreti vekâlet aldıkları halde bunun eski bir alacak olarak gösterildiği ve bu sebeple de cezalı olarak 10 393 lira 48 kuruş vergi tarholunduğu,

Mefsuph Müskirat Şirketinden de vekâlet ücreti olarak 10 bin lira aldıkları halde bunu da ketmeylediklerinden cezalı olarak 3 bin lira vergi tahakkuk ettirildiği,

Anlaşılmış olması üzerine İstanbul Barosunca haklarında yapılan takibat sonunda bu hallerin inzibati cezayı mucip olmayacağı neticesine varılmış ise de itirazen tetkik mercii sıfatıyla İstanbul Ağır Ceza Mahkemesince bu haller hüsnüniyete makrun görülmiyerek mülga Avukatlık Kanunu hükümlerine tevfikan birer ay müddetle avukatlıktan menlerine karar verilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Abruhman Münip Berkan'ın şeref ve haysiyete aykırı görülen bu hakareti Milletvekilliğinin manevi şartlarına uygun bulunmamakla beraber, çekilen cezanın mahiyeti gözönüne alınarak, tutanağının kabul edilmemesine karar verilmiştir (Cilt : 3 - Sayfa : 2,59:74,75:78,154:164).

6 Aralık 1946

Askerî Muamele memuru Zühtü Beşkök'ün nasıp tarihinin düzeltilmesi hakkında

(Resmî Gazete ile ilânı : 13 . XII . 1946 - Sayı : 6479)

No.
1511

Üsteğmenlik nasıp tarihinin 1 Mart 1334 tarihine düzeltilmesine ve bundan sonraki subaylık ve askerî memurluk rütbe nasıp tarihlerinin de buna göre ve teselsülen ıslahına dair Askerî Yargıtaydan verilen ilâmın tamamen tatbik olunmadığından şikâyet eden ikinci sınıf Askerî muamele memuru Zühtü Beşkök, esir bulunduğu Rusya'dan kaçarak 1334 yılında vatana dönmüş ve 9 neu orduya iltihakla Millî Mücadelede fiilen hizmet görerek 15 Teşrinievvel 1337 tarihinde üsteğmenliğe terfi etmiş ve bundan sonra her üst dereceye liyakatı, zamanında sicillerle tesbit olunarak ehliyeti, tartışma konusu olmamıştır.

Yalnız, 20 Teşrinievvel 1337 tarihli kararname ve diğer usul ve mevzuat dairesinde emsalleriyle birlikte muamele görmediğinden şikâyetle Bakanlık aleyhine dâva açan Zühtü Beşkök'ün Askerî Yargıtaydan aldığı ilâmın tatbiki esnasında, asıl hüküm fıkrasının bir kısmı ihtilâf konusunu teşkil etmektedir. Hüküm fıkrasında sarahaten (15 Teşrinievvel 1337 tarihli üsteğmenlik nasbının emsallerinin nasıp tarihini teşkil eden 1 Mart 1334 tarihine ircaı ve bundan sonraki gerek subaylık ve gerek askerî memurluk sınıflarındaki rütbeleri nasıplarının da buna göre teselsülen ıslahı) denilmektedir.

Bakanlık, bu hüküm fıkrasına göre Zühtü Beşkök'ün 15 Teşrinievvel 1337 tarihli üsteğmenlik nasbını, 1 Mart 1334 tarihine irca etmiş bulunmakta ve fakat bundan sonraki rütbe nasıp tarihlerini iddiaya göre değil terfide ehliyet ve liyakatın şart olduğunu gösteren 863 ve 4273 sayılı Kanunlar hükümlerine göre ve asgarî müddet beklemek kayıt ve şartlarına tâbi tutmakta ise de:

Vaktiyle emsalleriyle birlikte muameleye tâbi tutulmasını âmir olan usul ve mevzuattan istifade ettirilmeyen Zühtü Beşkök'ün bu hakkı, hükümle ve sarahaten teyit kılınmış ve üsteğmenlik nasbı 1 Mart 1334 tarihine irca olunmuştur. Bundan sonraki rütbelerin her birisinde iyi sicil aldığı kabul olunan ve liyakatı teslim edilen bu subayın o sicilleri vaktinde alamamış bulunması, kendi kusurundan değil, tâbi olduğu Bakanlığın herhaugi yanlış veya vaktinde yapılmamış muamelesinden tevellüt etmiş bulunduğu tebarüz etmektedir. Hususiyle adı geçen kararnamenin vaktinde tatbik edilmemesi sebebiyle 1337 tarihinde üsteğmen nasbedilen bu subaya o tarihte üst derece olan yüzbaşılık rütbesi için âmirlerinin sicil vermesi hatıra gelebileceği gibi verilse bile bir hüküm ifade etmeyeceği bedihi idi.